

T2S – služba vyrovnania cenných papierov Eurosystemu

Elena Biskupičová
Národná banka Slovenska

Projektu TARGET2-Securities (T2S) bola venovaná pozornosť už v číslach 2/2010 a 5/2011 časopisu BIATEC. Cieľom tohto článku je nadviazať na informácie v týchto príspevkoch a doplniť ich o aktuálny stav platformy T2S so zameraním na peňažnú stránku vyrovnania v T2S.

Dňa 22. júna 2015 Eurosystem¹ spustil prevádzku platformy TARGET2-Securities (T2S). Spusteniu predchádzalo testovanie platformy, ktorá sa pripravovala na základe požiadaviek trhu, obsiahnutých v záväzných dokumentoch, a v zmysle schváleného programového plánu. Migrácia do T2S je rozložená do štyroch fáz. Komunita slovenského centrálného depozitára bude migrovať v štvrtjej vlně so začiatkom prevádzky 6. 2. 2017. Peňažná stránka vyrovnania sa bude vykonávať v T2S na účelových peňažných účtoch (*dedicated cash accounts*, ďalej len „DCA účty“). Eurosystem rozhodol, že DCA účty, ktoré otvoria centrálné banky v T2S pre svoje platobné banky na účely peňažného vyrovnania obchodov s cennými papiermi, budú spadať pod právny rámec systému TARGET2. Na tento účel Eurosystem upravil usmernenie riadiace prevádzku TARGET2, pričom každá národná centrálna banka je povinná upraviť svoje záväzné rozhodnutia v zmysle tohto usmernenia. Rozhodnutie NBS č. 8/2015 o podmienkach otvorenia a vedenia účelového peňažného účtu v TARGET2-SK nadobudlo účinnosť 22. júna 2015. V ten istý deň nadobudlo účinnosť i rozhodnutie NBS č. 10/2015 o všeobecných podmienkach poskytovania autokolateralizácie² Národnou bankou Slovenska.

Každý subjekt, ktorý je oprávnený byť držiteľom účtu v platobnom module TARGET2 (ďalej len „PM účet“), môže byť zároveň i držiteľom DCA účtu, keďže na držiteľov oboch druhov účtov sa vzťahujú rovnaké kritériá. Držitelia DCA účtov budú vnímaní ako účastníci systému TARGET2. Systém TARGET2 zmenil vplyvom existencie platformy T2S definíciu účastníka, za ktorého sa považuje okrem držiteľa PM účtu aj držiteľ DCA účtu. Účastníkom systému TARGET2 môže byť aj taký subjekt, ktorý nemá zároveň otvorený aj PM účet. Služba autokolateralizácie však môže byť poskytovaná automaticky centrálnou bankou jedine v prípade, že takýto subjekt bude mať okrem DCA účtu zároveň otvorený aj PM účet v tej istej centrálnej banke. DCA účty budú vedené výhradne na vykonávanie peňažných transakcií súvisiacich s T2S, teda na vyrovnanie obchodov s cennými papiermi, na transakcie týkajúce sa korporátnych udalostí, napr. na výplatu dividend. V závere dňa sa všetka zostávajúca likvidita prevedie na PM účet

v systéme TARGET2, teda v závere dňa musia mať DCA účty nulový zostatok. Na začiatku ďalšieho prevádzkového dňa buď T2S vykoná automaticky prevod likvidity nastavený držiteľom DCA účtu, alebo držiteľ DCA účtu jednorazovo zadá pokyn na vykonanie prevodu.

Za platbu sa bude považovať aj prevod likvidity medzi DCA účtom a PM účtom a opačne a tiež medzi jednotlivými DCA účtami, pričom však prevod medzi jednotlivými DCA účtami bude možný iba v prípade, že oba DCA účty budú patriť rovnakému právnomu subjektu, resp. budú prepojené na ten istý PM účet. Každý DCA účet musí byť prepojený s jedným hlavným PM účtom, aby na konci dňa mohlo dôjsť k automatickému prevodu zostávajúcej likvidity na hlavný PM účet. DCA účty platobných bánk nemôžu vykazovať záporný zostatok. Dodanie chýbajúcej likvidity na DCA účte platobnej banky v momente vyrovnania môže zabezpečiť automatická služba autokolateralizácie, čo znamená poskytnutie likvidity z účtu centrálnej banky na účet DCA za súčasného založenia cenným papierom v hodnote poskytnutej likvidity z aktuálneho vyrovnávaného obchodu alebo z majetkového účtu platobnej banky, ktorý je vedený v centrálnom depozitári a je vopred označený platobnou bankou na účely zábezpeky.

Systém T2S pracuje v dennom i nočnom režime. Harmonogram prevádzkového dňa je nastavený tak, aby vyhovoval podmienkam trhu. T2S je otvorený v tých istých dňoch ako TARGET2, teda denne okrem sobôt, nedeľ, Nového roka, 1. mája, Veľkého piatka, Veľkonočného pondelka, 25. a 26. decembra. Navyše T2S bude inštrukcie typu FOP (*Free of Payment*), teda inštrukcie, ktoré nepotrebujú pre svoje vyrovnanie peňažnú stránku, spracovávať aj 1. mája, na Veľký piatok a Veľkonočný pondelok.

Platobná banka sa môže rozhodnúť poskytovať služby klientskej kolateralizácie, teda poskytnúť svoj DCA účet na vyrovnanie obchodov s cennými papiermi svojich klientov. V tomto prípade si nastavenia na klientsku kolateralizáciu riadi platobná banka sama (limity, ceny, prípustné aktíva, okrem parametru úzke väzby, ktoré nastavuje národná centrálna banka.)

Komunikáciu s T2S pre riadenie likvidity umožňuje priame pripojenie cez poskytovateľa siete

¹ Eurosystem predstavujú centrálné banky eurozóny.

² Autokolateralizáciou sa rozumie vnútrodený úver poskytnutý národnou centrálnou bankou eurozóny v T2S.

VAN (*Value Added Network*), a to v automatickom režime A-2-A alebo prostredníctvom grafických obrazoviek GUI v režime U-2-A, resp. komunikácia bude možná prostredníctvom nepriameho pripojenia využitím voliteľných služieb VAS (*Value Added Services*) systému TARGET2. Režim U-2-A znamená interakciu používateľa s T2S prostredníctvom grafického používateľského rozhrania (T2S GUI). Režim A-2-A predstavuje komunikáciu prostredníctvom výmeny správ výhradne typu XML podľa štandardu ISO 20022. V prípade, že platobná banka bude chcieť využiť štandard MT na prevod likvidity medzi systémom TARGET2 a T2S, je potrebné využiť voliteľné služby VAS – na daný účel (*push* aj *pull*) možno použiť správy typu MT202. Informácie o zostatku na DCA účte bude poskytovať iba komunikácia prostredníctvom poskytovateľa siete VAN. Komunikácia prostredníctvom voliteľných služieb VAS informácie o zostatkoch nezabezpečí. Ak budú platobné banky potrebovať informácie o zostatku na svojom DCA účte, bude potrebné, aby na riadenie svojho DCA účtu využívali pripojenie prostredníctvom siete VAN, teda komunikovali s T2S priamo.

Budúci držitelia DCA účtov, ktorí budú komunikovať s T2S priamo, sa budú musieť zúčastniť testovania pripojenia, komunity a testovania prevádzkového dňa. Testovanie sa bude vykonávať v prostredí *Community test environment*. V tomto prostredí sa bude vykonávať i certifikácia platobných bánk. Testovanie pripojenia sa vykoná najskôr tri a najneskôr dva mesiace pred začiatkom testovania komunity. Testovanie pripojenia komunity štvrtej vlny sa môže začať najskôr 13. 7. 2016 a ukončené má byť do 30. 9. 2016, aby sa 3. 10. 2016 mohlo začať testovanie komunity. Budúci účastníci komunikujúci priamo s T2S (tzv. DCP), počnúc štvrtou vlnou, by mali zaslať do národnej centrálnej banky správy o vykonaní certifikačných testov najneskôr do 16. 12. 2016.

Platobné banky budú musieť absolvovať certifikačné a následne aj autorizačné testy, ktoré sú harmonizované v rámci Eurosystému. Certifikačné testy bude potrebné vykonať v prvých dvoch, maximálne štyroch týždňoch testovania komunity. O výsledkoch vykonaných certifikačných a autorizačných testov držiteľ DCA účtu informuje príslušnú národnú centrálnu banku. Európsku centrálnu banku informuje iba v prípade, že držiteľ DCA účtu bude mať zároveň i priame pripojenie vo vzťahu k svojmu majetkovému účtu, ktorý vedie jeho centrálny depozitár cenných papierov. V zásade teda tie subjekty, ktoré budú vykonávať priamo iba aktivity v oblasti peňažných účtov, bude certifikovať príslušná národná centrálna banka. Všetky subjekty budú musieť vykonať testy iba raz bez ohľadu na to, v koľkých centrálnych

depozitároch cenných papierov, resp. národných centrálnych bankách budú chcieť mať otvorené svoje účty, vždy však za predpokladu, že tieto účty budú riadiť prostredníctvom rovnakej technickej infraštruktúry.

Záväzné vyjadrenie k testovaniu priameho pripojenia v režime komunikácie A-2-A prostredníctvom poskytovateľa VAN potrebuje mať Eurosystem rok vopred pred plánovaným začiatkom testovania tohto spôsobu komunikácie s platformou T2S. Záväzné vyjadrenie k testovaniu priameho pripojenia v režime U-2-A postačuje tri mesiace pred začiatkom komunitného testovania. Národné centrálné banky budú požadovať od platobných bánk štvrtej vlny záväznú stanoviská najneskôr do 3. 10. 2015 vo vzťahu k režimu A-2-A a najneskôr do 2. 7. 2016 vo vzťahu k režimu U-2-A.

Rada guvernérov ECB posúdi vždy pred migráciou jednotlivých centrálnych depozitárov cenných papierov podľa plánovaných migračných vln ich pripravenosť na využívanie služieb T2S na základe predloženého zhodnotenia stavu ich pripravenosti a plnenia piatich stanovených kritérií prípustnosti do T2S.

Keďže projekt prípravy T2S je veľmi komplexný a zložitý, pred spustením prevádzky prebiehalo intenzívne testovanie a odstraňovanie chýb zistených počas testovania. Eurosystém spolu so zástupcami zúčastnených centrálnych depozitárov cenných papierov dohodol proces prípravy nových verzií T2S, ktoré zohľadnia ďalšie požiadavky zúčastnených národných centrálnych bánk a centrálnych depozitárov cenných papierov na prevádzku T2S. Prevádzka sa riadi dohodnutými právnymi dokumentmi (Framework Agreement – rámcová zmluva medzi centrálnymi depozitármi cenných papierov a Eurosystémom) a zmluva o účasti mien v T2S (Currency Participation Agreement – zmluva o vyrovnávaní v dánskych korunách počnúc rokom 2018). Z týchto právnych dokumentov vychádza i príručka riadenia prevádzky (Manual of Procedures). Všetky potrebné relevantné dokumenty sa dajú stiahnuť z internetovej stránky ECB <http://www.ecb.europa.eu/paym/t2s/about/keydocs/html/index.en.html>.

ZÁVER

Aj keď je T2S veľmi zložitý projekt, Eurosystém verí, že sa jeho tvorcom podarí naplniť očakávania používateľov a že prevádzka T2S prispieje k harmonizácii a integrácii finančných trhov aj v oblasti vyrovnania cenných papierov a teda k naplneniu cieľa T2S, ktorým je plynulé cezhraničné vyrovnanie obchodov s cennými papiermi v jednotnej európskej platforme.